

Rannu Kool

KINNITAN

Ardi Küünal
direktor
10.02.2017

KIRJALIKE TÖÖDE VORMISTAMISE JUHEND RANNU KOOLIS

Rannu 2017

SISUKORD

1. KIRJALIKU TÖÖ MÕISTE JA ÜLESEHITUS	3
2. KIRJALIKU TÖÖ VORMISTAMINE	5
2.1. Üldnõuded.....	5
2.2. Tiitelleht ja sisukord	6
2.3. Pealkirjad, tabelid ja joonised.....	6
2.4. Viitamine ja kirjanduse loetelu.....	7
KIRJANDUS	11
LISA 1. Tiitellehe näidis	12
LISA 2. Sisukorra näidis	13

1. KIRJALIKU TÖÖ MÕISTE JA ÜLESEHITUS

Selles juhendis tähendab kirjalik töö kas referaati, uurimistööd või loovtööd.

Uurimistöö ehk uurimuse kirjutaja ülesandeks on uudse informatsiooni esitamine. Uurimistöös tuleb selgelt välja tuua käsitletava teema teaduslik põhjendus, üldteoreetiline taust, uurimuse probleem, põhieesmärgid, sõltuvalt töö teemast ka hüpoteesid, uurimismetoodika ja -tulemused, tulemuste üldteoreetiline analüüs ning järeldused.

Õpilasuurimistöö põhieesmärgid:

- erialase teaduskirjanduse ja andmete kogumise ning nendega töötamise kogemuste omandamine;
- korrektse kirjaliku väljendusoskuse (teaduskeeles ja erialase terminoloogia) omandamine;
- töö korrektse (juhendi nõudeid rangelt järgiva) vormistamisoskuse omandamine.

Referaat on teatud probleemi või teema kokkuvõtlik teaduslik ülevaade, mille koostamisel tuginetakse eelkõige kirjandusallikate uurimisele, oluline on informatsiooni kogumine, läbitöötamine, valimine ja esitamine. Referaadi koostamise eesmärgiks on süvendada õpilaste oskusi töötada erialase kirjandusega ning arendada väljendusoskust.

Refereerija esitab teksti oma sõnadega, tsiteeritakse ainult olulisemate mõistete definitsioone. Referaadis tuleb viidata alusteksti autorile, pealkirjale ja ilmumisaastale (vaata „2.4. Viitamine ja kirjanduse loetelu“).

Loovtöö. 8. klassi õpilastele korraldab kool läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö täpne ülesehitus on kirjeldatud kooli õppekava üldosas.

Kirjalikud tööd koosnevad järgmistest osadest:

- 1) tiitelleht
- 2) sisukord
- 3) sissejuhatus (töö tutvustus, teema valiku põhjendus, töö eesmärgid)
- 4) töö põhiosa ehk sisu
 - a) referaadi puhul ülevaade kirjandusest
 - b) uuriva töö puhul lisandub eelmisele punktile metoodika, uurimus, tulemused ja analüüs
- 5) kokkuvõte
- 6) kirjandus
- 7) lisad (vajaduse korral)

2. KIRJALIKU TÖÖ VORMISTAMINE

2.1. Üldnõuded

Kirjaliku töö vormistamise üldnõuded on järgmised:

- kõik kirjalikud tööd vormistatakse arvutiga A4 lehe ühele küljele;
- lehe ülaservast, alaservast ja paremast servast jäetakse vabaks 2,5 cm ning vasakust servast jäetakse köitmise varuks vabaks 3 cm;
- leheküljenumbrid lisatakse lehe allaserva keskele, tiitellehele leheküljenumbrit ei panda;
- töö osi (sisukord, sissejuhatus, uus peatükk, kokkuvõte, kirjandus) alustatakse alati uuel lehelt, alapeatükke alustatakse jooksvalt lehelt arvestusega, et sinna mahub ka järgnevat teksti;
- kõikide peatükkide, sissejuhatuse, kokkuvõtte, kirjanduse loetelu pealkirjad kirjutatakse lehe vasakusse serva ja läbivalt suure tähega, alajaotuste pealkirjad kirjutatakse väikeste tähtedega (v.a. suur algustäht), peatükkide ja alajaotuste pealkirjade järele punkti ei panda;
- teksti vormistamisel kasutatakse kirjastiili *Times New Roman* ja tähesuurst 12pt;
- lõigukujunduses kasutatakse põhiteksti sisestamisel 1,5-kordset reavahet ja rööpjoondust;
- tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega, taandridu ei kasutata.

2.2. Tiitelleht ja sisukord

Tiitellehele kirjutatakse kooli nimi, mille juures töö on tehtud, töö vorm (referaat, loovtöö vms), töö pealkiri ja alapealkiri (kui on), töö autori ja juhendaja ees- ja perekonnanimi, töö teostamise koht ja aasta.

Tiitellehe näidist vaata Lisa 1.

Sisukord moodustatakse automaatselt ning selles tuuakse ära kõik töös olevad pealkirjad ning alapealkirjad koos leheküljenumbritega.

Sisukorra näidist vaata Lisa 2.

2.3. Pealkirjad, tabelid ja joonised

Töö iseseisvad osad ja peatükkide pealkirjad esitatakse suurtähtedega. Pealkirjade kirjutamisel tuleb kasutada laade (Pealkiri 1, Pealkiri 2 jne).

Tabelid paigutatakse lehe keskele. Tabeli pealkiri joondatakse tabeli üles vasakule, mille ette kirjutatakse sõna "Tabel". Tabeli ja pealkirja vahele ei jäeta tühja rida.

Näide:

Tabel 1. Esimese klassi tunniplaan.

Tunni nr	Esmaspäev	Teisipäev	Kolmapäev	Neljapäev	Reede
1					
2					
3					

Joonised on diagrammid, graafikud, geograafilised kaardid, joonistused, skeemid, fotod jm illustratsioonid. Joonise allkiri märgitakse joonise alla, joondatuna vasakule, mille ette on kirjutatud sõna "Joonis" koos joonise numbriga ning pärast punkti järgneb joonise allkiri.

Näide:

Joonis 1. Rannu Kool

2.4. Viitamine ja kirjanduse loetelu

Rannu Kooli õpilased peavad kirjaliku töö koostamisel lisama oma töös kasutatud materjali kirjanduse loetellu.

7.–9. klassi õpilased peavad kirjalikke töid koostades viitama ka tekstisiselt. Rannu Kooli 1.–6. klassi õpilastele on tekstisisene viitamine soovituslik.

Kõik kirjalikes töödes kasutatud teiste autorite seisukohad ja mõtted tuleb tekstis viidata (teadusmaailmas viidatakse ka oma töödele). Viitamine tähendab seda, et kui töös on kasutatud teiste mõtteid, tuleb see ka ära märkida (teksti sees viidata autorile). Töö lõpus esitatakse kirjanduse nimekiri, kuhu lisatakse kasutatud allikad tähestikulises järjekorras. Töö lõpus oleva kirjanduse loetelu pealkiri on *Kirjandus* või *Kasutatud kirjandus*.

Viitamist tuleb kasutada nii tsiteerimisel kui ka refereerimisel. Tsiteerimine on sõna-sõnalt autori teksti esitamine (teksti sees kasutada jutumärke), refereerimine on autori ideede, väidete kokkuvõtmine. Refereerimiseks tuleb võtta autori mõte kokku oma sõnadega ja seejärel lisada sulgudesse viide. Kui terve lõik on ühe autori mõtted, siis tuleb lisada sulud peale lõiku.

Tsiteerimine ja autorile viitamine

Mulle meeldib Oskar Lutsu teose „Kevade“ õpetaja Lauri mõte: „Tee lihtsalt niipalju kui jõuad“ (Luts 1986: 100).

„Toots pani oma kraami taskutesse ja oli märgata, et ta tõesti natukese tõsisema näoga oli kui muidu. Vist ei olnud kooliõpetaja lahked ning südamlikud sõnad jäänud mõjuta.“ (Luts 1986: 100)

Esimene näide: viide jääb lause sisse, kuna töö autor viitab konkreetsele tsitaadile, ühele Oskar Lutsu lausele. Teine näide: sulud tuleb lisada peale punkti, kuna viidatakse autori mitmele lausele.

Refereerimine ja autorile viitamine

<i>Ühe autoriga teosele viitamine</i>	Maasikad on väga maitavad. Maasikaid tuleb korjata suvel. (Kägu 2016: 15)
<i>Kahe autoriga teosele viitamine</i>	Selle töö eesmärgiks oli uurida, kuidas suhtuvad laste vanemad kodutöösse (Kask, Tamm 2010: 21).
<i>Mitme autoriga teosele viitamine</i>	Noortekirjanduse üheks olulisemaks eesmärgiks on pakkuda lugejale võimalusi elada kaasa tegelastele ja läbi ilukirjanduslike kogemuste valmistuda (tulevaseks) eluks. Teemade valik on väga lai – see kõik, mis noorte ellu kuulub. (Krusten jt 2006: 134–135)
<i>Interneti allikale viitamine</i>	Selleks, et noor teeks head valikud, peab ta mõtlema, mis teda huvitab. Tähtis on analüüsida oma tugevaid külgi ja mõelda, milliseid oskusi on vaja veel arendada. (Rajaleidja)

Kui terve lõik on pärit ühest allikast, siis tuleb viide panna lõigu lõppu (autori perekonnanimi, allika aastaarv ja leheküljenumber) ning lisada see peale punkti.

Kui viidata konkreetse autori mõttele ühes lauses, siis tuleb lisada viide enne punkti (viide käib konkreetse lause kohta).

Maasikaid tuleb korjata suvel (Kägu 2016: 15). Sellepärast alustas selle töö autor uurimistööga juulikuus.

Eesti keeles on sõnad *uurimus* ja *uurimistöö*, aga mitte *uurimustöö* (ÕS 2013).

Raamatule viitamine. Kirje osad on:

- 1) raamatu autori(te), koostaja(te) või toimetaja(te) nimi (nimed)
- 2) ilmumisaasta
- 3) pealkiri
- 4) ilmumiskoht
- 5) kirjastus või väljaandja

Pervik, Aino 2008. Arabella, mereröövli tütar. Tallinn: Tänapäev.

Kui teosel või allikal ei ole autorit, siis võib teksti sees kasutada hoopis lühendit. Näiteks:

ÕS 2013 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2013. Toim. Maire Raadik. Koost. Tiit Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
<http://www.eki.ee/dict/qs/>. Vaadatud 31.08.2016.

Ajalehes, ajakirjas ilmunud artiklile viitamine. Kirje osad on:

- 1) autori(te) nimi (nimed);
- 2) ilmumisaasta;
- 3) artikli pealkiri;
- 4) ajakirja või ajalehe nimi;
- 5) ajakirja aastakäik, number, ajalehe ilmumise kuupäev ja number;
- 6) artikli lehekülgede vahemik

Hennoste, Tiit 2004. Kõneldud näidend ja suuline keel. – Teater. Muusika. Kino 5, aastakäik 23, 39–44.

Hargla, Indrek 2004. Mis on ulmekirjandus? – Nukits, 2–5.

Interneti kaudu viitamisel lisatakse võrguväljaande aadress. Kirje lõppu lisatakse kuupäev, millal aadressi viimati külastati. Kui autorit ei ole, esitatakse tekstis viidates artikli pealkiri või kodulehe nimi või kasutatakse lühendit (nt ÕS 2013 või Rajaleidja).

Veske, Liis 2016. Pamplilt saab marju kuni külmadeni. – Maaleht, 30. august; <http://maakodu.delfi.ee/news/maakodu/aed/pamplilt-saab-marju-kuni-kulmadeni?id=75480811>. Vaadatud 31.08.2016.

Rajaleidja; <https://rajaleidja.innove.ee/>. Vaadatud 31.08.2016.

1.–6. klassi õpilased võivad interneti allikale viidates lisada vaid veebilehe ja vaatamise kuupäeva. Näiteks:

<http://maakodu.delfi.ee/news/maakodu/aed/pamplilt-saab-marju-kuni-kulmadeni?id=75480811>. Vaadatud 31.08.2016.

Kirjanduse loetelu näide:

KIRJANDUS

Hargla, Indrek 2004. Mis on ulmekirjandus? – Nukits, 2–5.

Kivirähk, Andrus 2007. Mees, kes teadis ussisõnu. Tallinn: Eesti Keele Sihtasustus.

Krusten jt = Krusten, Reet, Krista Kumberg, Mare Mürsepp, Mari Niitra, Hille Ojala, Jaanika Palm, Malle Reidolv, Ave Tarrend 2006. Lastekirjanduse sõnastik. Eesti Lastekirjanduse Teabekeskond.

Pervik, Aino 2008. Arabella, mereröövli tütar. Tallinn: Tänapäev.

Rajaleidja; <https://rajaleidja.innove.ee/>. Vaadatud 31.08.2016.

ÕS 2013 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2013. Toim. Maire Raadik. Koost. Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus. <http://www.eki.ee/dict/qs/>. Vaadatud 31.08.2016.

KIRJANDUS

Referaadi koostamise juhend Loo Keskkoolis, 2009.

http://www.vkog.edu.ee/user_upload/referaadi_vormistamise_juhend_loo_kool.pdf

Vaadatud 12.01.2017

Schapel, Marek 2001. Uurimistööde koostamise ja vormistamise

juhend. <http://www.syg.edu.ee/failid/Vormistusjuhend.pdf>

Vaadatud 12.01.2017

Uuspõld, Ellen 2011. Üliõpilastööde vormistamise juhend. Tartu: Tartu Ülikool.

LISA 1. Tiitellehe näidis

Rannu Kool

Kooli nimi
Keskoondus
14pt

Töö pealkiri
Keskoondus
SUURTE TÄHTEDEGA, paksus kirjas
22pt

TÖÖ PEALKIRI

Referaat

Töö liik (uurimus, referaat, loovtöö)
Keskoondus
14pt

Töö autor, klass ja juhendaja
Paremjoondus
14pt

Autor: Ees-ja perekonnanimi

Klass: 8

Juhendaja: Ees- ja perekonnanimi

Töö valmimise koht ja aasta
Keskoondus
14pt

Rannu 2017

LISA 2. Sisukorra näidis

SISSEJUHATUS	2
1. ESIMESE TASEME PEALKIRI.....	3
1.1 Teise taseme pealkiri	4
1.2 Teise taseme pealkiri	4
2. ESIMESE TASEME PEALKIRI	5
KOKKUVÕTE	6
KASUTATUD KIRJANDUS	7
LISAD	8
Lisa 1. Pealkiri	8
Lisa 2. Pealkiri	9